

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O KREDITNIM
INSTITUCIJAMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2015.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U razdoblju od 2004. do 2008. godine kreditne institucije i drugi vjerovnici su svojom ponudom kredita intenzivno nudile kredite vezane uz CHF ili valutnu klauzulu u CHF, budući da su u tom razdoblju tečaj CHF u odnosu na hrvatsku kunu te kamatne stope na CHF bile niske u odnosu na kretanje tečaja i kamatnih stopa u CHF u prethodnim razdobljima (na razini tečajeva iz 1998. godine), a što je bilo uzrokovano određenim značajnim kretanjima na svjetskim financijskim tržištima. Kako je navedeno razdoblje obilježila i značajna ekspanzija kreditiranja stanovništva u Republici Hrvatskoj, prema Hrvatskoj narodnoj banci, ukupan iznos bruto odobrenih kredita vezanih uz CHF na kraju 2008. godine dosegao je kunksu protuvrijednost od 39,1 milijardi kuna.

Takav kreditni proizvod bio je alternativa široko rasprostranjenom kreditnom proizvodu vezanom uz EUR ili valutnu klauzulu u EUR, s obzirom da su kamatne stope na takve kredite u to vrijeme bile više od kamatnih stopa na CHF te je određeni broj korisnika kredita koji nisu ispunjavali uvjete za dobivanje kredita vezanih za EUR, ispunjavao kreditne uvjete za dobivanje kredita vezanih u CHF, budući da im je iznos obroka odnosno anuiteta radi niže kamatne stope bio manji od iznosa obroka odnosno anuiteta koji bi bio da je isti kredit bio vezan uz EUR. Navedenim su kreditne institucije i ostali vjerovnici omogućili plasiranje kredita osobama koje nisu u potpunosti bile kreditno sposobne u odnosu na EUR ili kunu.

Bitno je naglasiti da su kreditne institucije i ostali vjerovnici izvore za takve kredite primarno pronalazile u EUR-ima, zaduživanjem u inozemstvu ili na domaćem tržištu, a što je razvidno iz njihovih financijskih izvještaja, prvenstveno iz bilješke valutnog rizika u kojoj je prikazana otvorena devizna pozicija kreditne institucije na kraju svakog razdoblja.

Nadalje, jednako je bitno naglasiti da je sukladno tadašnjoj regulativi o deviznom poslovanju zaduživanje domaćih fizičkih i pravnih osoba u stranoj valuti bilo zabranjeno, odnosno bilo je dozvoljeno u iznimnim slučajevima. Stoga su fizičkim i pravnim osobama stvarno isplaćivani iznosi u kunama, dok je ugovaranje povrata iznosa kredita u stranoj valuti ili valutnoj klauzuli vezanoj za stranu valutu predstavljalo ugovaranje zaštitnog mehanizma (ugrađenog derivativa) kojim su se kreditna institucija i ostali vjerovnici štitili od tečajnog rizika deprecijacije kune, a primarno s ciljem sprečavanja ostvarivanja gubitaka radi činjenice da su izvori za takve kredite najvećim dijelom stvarno pribavljeni u devizi, i to najvećim dijelom u EUR.

Iako je možda u trenutku odobravanja kredita, zaštitni mehanizam vezan uz CHF korisnicima kredita nosio niži obrok ili anuitet, činjenica je da su podizanjem takvih kredita korisnici kredita postali značajno izloženi u valuti u kojoj ne zarađuju svoj dohodak, koja nije istovjetna valuti (EUR) u kojoj su dominantno denominirana tržišta za koje svrhe su se takvi krediti podizali – tržište nekretnina, tržište najma, tržište automobila i dr., a što je predstavljalo značajan rizik da u slučaju značajnog porasta tečaja i kamatnih stopa (što obično nosi i obrnuto proporcionalan pad vrijednosti sredstava koja su vezana uz drugu valutu, a u koje su kreditna sredstva uložena) neće biti dostatni za namirenje takvog zaštitnog mehanizma u CHF.

Navedeno se je upravo i dogodilo čim su uslijedile promjene na financijskim tržištima uslijed kojih su od 2008. godine tečaj i kamatne stope na CHF počele ponovo rasti, a što je značajno premašilo očekivanja od 2010. godine kada je tečaj CHF prešao iznos od 5,00 kn za 1 CHF, koliko je zadnji put iznosio u 2002. godini.

Nakon toga, tečaj CHF je kontinuirano i nepovratno jačao, zabilježen je i porast kamatnih stopa na CHF radi čega se dužnici čiji su krediti vezani uz CHF suočavaju sa značajnim poteškoćama u otplati kredita, i to ponajprije stambenih.

Na isti način, problem kredita vezanih uz CHF nije svojstven samo za Hrvatsku. Pojavio se i u drugim državama srednje i jugoistočne Europe, radi čega je zakonodavac i u tim zemljama posegnuo za zakonskim rješavanjem problema, pri čemu se rješenja razlikuju od države do države, a nema niti jedinstvenog pristupa pri rješavanju problema u državama članicama Europske unije. Na zakonske intervencije odlučile su se Mađarska, Poljska, Srbija i Crna Gora.

Nadalje, problem kredita vezanih uz takve volatilne valute, koje nisu dominantno prisutne na domaćim tržištima pojavio se je i 80-ih godina u Australiji, a u novije vrijeme na Islandu. I u tim slučajevima zakonodavac je posegnuo za rješenjima kojima se je problematika rješavala ukidanjem ili konverzijom takvih zaštitnih mehanizama.

Kao posljedica šokantne Odluke Švicarske narodne banke iz siječnja 2015. godine kojom odustaje od obrane tečaja svoje nacionalne valute u odnosu na EUR koja je uzrokovala prekonoični značajni porast vrijednosti CHF, kao jedino moguće optimalno rješenje u tom trenutku izabrano je zamrzavanje otplatnog tečaja na 6,39 kuna za 1 CHF za idućih godinu dana čime je omogućeno dužnicima (fizičkim osobama koje obavljaju djelatnost slobodnih zanimanja, obrtnicima, trgovcima pojedincima te nositeljima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava) da u razdoblju od godine dana otplaćuju anuitet kredita po tečaju koji je vrijedio prije odluke Švicarske narodne banke da prekine vezivanje tečaja CHF uz EUR sve do iznalaženja trajnog rješenja.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama (Narodne novine, broj 19/2015), isti stupanj zaštite osiguran je i fizičkim osobama koje obavljaju djelatnost slobodnih zanimanja, obrtnicima, trgovcima pojedincima te nositeljima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, kao dužnicima po ugovorima o kreditu u CHF i u kunama uz valutnu klauzulu u CHF. Naime, fizičke osobe koje obavljaju djelatnost su na

jednak način kao i fizičke osobe potrošači, zbog naglog porasta tečaja CHF, dovedeni u neodrživ financijski položaj, ugrožena je njihova egzistencija i daljnje poslovanje.

Naime, uslijed značajne aprecijacije tečaja CHF te porasta kamatnih stopa na CHF, te značajno manje aprecijacije tečaja EUR i pada kamatnih stopa na EUR, protuvrijednost u EUR-ima iznosa preostale glavnice koja je vezana uz CHF, nakon otprilike 8 godina redovite otplate danas je značajno veća u odnosu na početnu protuvrijednost u EUR-ima iznosa početno odobrene glavnice koja je vezana uz CHF, radi čega je ista i značajno veća od tržišne vrijednosti nekretnine koja je založena za osiguranje povrata kredita.

Budući da je navedena mjera privremena, donesena za razdoblje od jedne godine od stupanja na snagu navedene novele Zakona o kreditnim institucijama, koja je stupila na snagu 28. veljače 2015. godine, potrebno je navedeni problem riješiti trajno.

Kao trajno rješenje predloženo ovim Zakonom uređena je konverzija kredita u CHF u kredite u EUR, odnosno konverzija kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredite u kunama s valutnom klauzulom u EUR za korisnike kredita koji su: fizička osoba koja obavlja djelatnost slobodnih zanimanja, obrtnik, trgovac pojedinac i nositelj obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva.

Na taj način štite se i određene skupine poduzetnika, i to prvenstveno oni poduzetnici kojima je zbog relativno malog obujma njihovog poslovanja bilo najteže zaštititi svoje kreditne obveze od tečajnih razlika - nositelji slobodnih zanimanja, obrtnici, trgovci pojedinci i nositelji obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

Iako postoje kao poslovna opcija, derivatni financijski instrumenti kojima bi se štititi navedeni poduzetnici od promjene tečaja CHF nisu, prvenstveno zbog cjenovnih razloga, bili mogućnost koju bi ta skupina klijenata kreditnih institucija mogla iskoristiti. Osim toga, i posebni status dužnika koji odgovara svojom cjelokupnom imovinom za obveze svoje djelatnosti, stavlja tu skupinu poduzetnika u ranjiviji status od ostalih poslovnih subjekata kod kojih se potencijalni gubitak iz poslovnog poduhvata ograničava na visinu udjela/dionica. Konačno, poseban status takvi poduzetnici s razine regulatora zaslužuju i zbog svog utjecaja na nacionalno gospodarstvo kao vrlo bitni kreatori radnih mjesta.

U sagledavanju aspekata nastale situacije, među najvažnijim činjenicama je i činjenica da efekti porasta vrijednosti zaštitnog mehanizma u CHF za vjerovnike u najvećem broju slučajeva i u najvećem opsegu predstavljaju nerealizirane dobitke i nisu posljedica stvarnih priljeva novca u navedenoj valuti, niti je početni odljev novca vjerovnika nastao u navedenoj valuti tj. u CHF, već u kunama. Nadalje, dužnici nisu u novcu primili iznose protuvrijednosti u CHF, već kunske iznose, te je i porast kreditnog zaduženja odraz revalorizacije po tečaju CHF, a što predstavlja nerealizirani pripis povećanja kreditnog zaduženja koji nije rezultat stvarnog priljeva novca dužniku.

Također, vjerovnici su izvore sredstava za novčane isplate po navedenim kreditima prvenstveno i u najvećoj mjeri pribavile u EUR-ima i u kojima su i njihova zaduženja i danas denominirana, uz razliku što su radi upravljanja otvorenom deviznom pozicijom sklapali

određene derivativne instrumente obrnutog predznaka, s ciljem neutraliziranja nerealiziranih efekata u poslovnim knjigama, a radi čega po navedenim instrumentima također ne dolazi do novčanih odljeva u punom iznosu kako je isti evidentiran u poslovnim knjigama vjerovnika.

Stoga ugovorni odnosi koji vjerovniku jamče visoke povrate temeljem zaštitnog mehanizma u CHF dovode dužnika u neravno pravan i ovisan položaj uslijed kojeg mora vraćati iznos koji značajno premašuje iznos stvarnog novca koji je isti primio, a koji također vjerovnik nikada nije niti stvarno isplatio.

Izvršna vlast se zbog jačine i značajnosti učinaka ovakvih kreditnih zaduženja aktivno uključila u rješavanje navedene problematike. Tako se Ministarstvo financija aktivno uključilo u rješavanje problema kredita u CHF te je osnovalo Radnu skupinu početkom 2015. godine odmah nakon fiksiranja tečaja u cilju iznalaženja trajnog rješenja na dobrovoljnoj osnovi čiji članovi su bili, osim predstavnika Udruge franak i predstavnika kreditnih institucija, predstavnici Ministarstva pravosuđa i Ministarstva socijalne politike i mladih. Predstavnici Udruge franak predlagali su konverziju kredita u CHF u kredite u kunama po početnom tečaju uz daljnju primjenu fiksne kamatne stope jednake početnoj kamatnoj stopi, dok su predstavnici kreditnih institucija predlagali prodaju potraživanja i založene imovine specijaliziranoj državnoj agenciji uz naknadu na temelju tržišne vrijednosti nekretnine te zaštićeni najam s pravom prvokupa za dužnika te otpust duga preko visine vrijednosti kupljenog stana uz podmirenja duga prijenosom stana u vlasništvo banci, slobodnog od osoba i stvari i bez poreznog opterećenja kupoprodaje (*walk away opcija*), a prema socijalnim kriterijima.

S obzirom da vjerovnici i dužnici u CHF do sada nikako nisu uspjeli iznaći obostrano prihvatljivo rješenje, niti su pregovori vođeni u Ministarstvu financija urodili plodom, sve naprijed navedeno navelo je zakonodavca da ovim Zakonom postavi temelj za trajno rješenje problema u CHF.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno i sagledavajući činjenice, ravnotežu odnosa, stvarno uložena sredstva, te vodeći računa o ravnopravnom položaju dužnika u CHF u odnosu na dužnike u drugim valutama, ovim Zakonom se provodi konverzija kredita s ugovorenim zaštitnim mehanizmom u CHF u kredit sa ugovorenim zaštitnim mehanizmom u EUR, koji odgovara stvarnoj valuti izvora sredstava kojom su vjerovnici raspolagali, te odgovara valuti u kojoj su denominirana tržišta nekretnina i drugih roba koje su najvećim dijelom nabavljane navedenim kreditima.

Kao trajno rješenje predloženo ovim Zakonom uređena je konverzija kredita u CHF u kredite u EUR, odnosno konverzija kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredite u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Stoga je sam postupak konverzije usklađen s ciljevima konverzije, a to je osigurati redovitu otplatu kreditnih zaduženja dužnika, u iznosu i pod uvjetima koji dužnika ne dovode u neravno pravan i dužnički ovisan položaj u odnosu na vjerovnika, pri tome se vodeći načelom kojim se osigurava ravnopravan, a nikako povoljniji položaj u odnosu na dužnike koji su ugovorili zaštitni mehanizam u EUR. Također, konverzijom se predviđa raspodjela troška

konverzije između vjerovnika i dužnika na način da svaka strana snosi određeni trošak sukladno svojim mogućnostima, a uvažavajući pri tome osnovno načelo da stvarno isplaćena ekonomska supstanca pojedine od strana ne bude umanjena ili neravnopravno povećana na teret druge strane.

Sukladno tome, ovim Zakonom uređuje se način izračuna konverzije kredita u CHF u kredit u EUR odnosno kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit u kunama s valutnom klauzulom u EUR na način da se položaj korisnika kredita s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj korisnika kredita s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Ovim Zakonom su obuhvaćeni svi krediti u CHF odnosno s valutnom klauzulom u CHF, bez obzira na vrstu i namjenu te rok trajanja u kojima dužnikova obveza iz kredita ili obveza vraćanja primljenog koja je nastala zbog prestanka ugovora o kreditu nije ispunjena ili je prisilno ostvarena. Navedenim se osigurava konverzija svih kredita koji su u redovitoj otplati, koji su raskinuti, koji su prodani ili na neki drugi način preneseni ili ustupljeni drugoj strani, te koji su u postupku namire, krediti kojima obveza nije prestala jer nisu namireni u potpunosti, krediti za koje su pokrenuti ovršni postupci, a isključuju se krediti koji su namireni u cijelosti ili su prethodno konvertirani u drugu valutu.

Korisnik kredita ima mogućnost izbora konvertirati kredit u EUR ili nastaviti s otplatom vezanom uz CHF, pri čemu ako nastavi s otplatom vezanom uz CHF, istu nastavlja otplaćivati po tečaju od 6,39 do isteka roka od godinu dana.

S obzirom da su uslijed aprecijacije CHF u prethodnim godinama vjerovnici u svojim poslovnim knjigama evidentirali nerealizirane dobitke zbog usklađenja s tečajem, usklađenje zbog konverzije, koje će u najvećoj mjeri biti nerealizirani gubitak također snose vjerovnici.

Za primjenu povratnog djelovanja pojedinih odredbi postoje posebno opravdani razlozi, odnosno procijenjeno je kako je cilj zaštite korisnika kredita u CHF i s valutnom klauzulom u CHF veći od značaja pravne nesigurnosti vjerovnika u tom ugovornom odnosu. Naime, položaj jedne ugovorne strane postao je izuzetno otežan, odnosno došlo bi do ozbiljnog oštećenja interesa jedne strane, a moguće i pogodovanju interesa druge strane zbog okolnosti za čije nastupanje pogođena strana nije kriva. Stoga je ovim Zakonom omogućena konverzija kredita korisnicima kredita u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF uz primjenu načela konverzije kredita čiji cilj je da se položaj korisnika kredita u CHF izjednači s položajem u kojem bi se korisnik kredita našao da je bio korisnik kredita u EUR. Naime, modelom konverzije kako je predviđen ne dolazi do umanjenja ekonomske supstance vjerovnika koju je isti uložio u novcu kod odobrenja kredita, i to u EUR, a štiti se ekonomska supstanca korisnika kredita koji nije primio u novcu iznos tražbine u CHF na koji je vjerovnik istu danas uvećao uslijed porasta tečaja. Nadalje, modelom konverzije primjenom početnog tečaja i tečaja važećih na datum uplate upravo se postiže konverzija tražbine u valutu ekonomske supstance vjerovnika koji je uložio svoja sredstva u EUR čime su stvarno uložena sredstva vjerovnika zaštićena. Da je konverzija provedena po tečaju EUR-a na datum na

datum konverzije ekonomska supstanca korisnika kredita bila bi značajno umanjena za iznos nerealiziranih efekata uslijed aprecijacije CHF, a koji iznos korisnik kredita nikada nije dobio u novcu. Isto potvrđuje činjenica da iznos početno odobrene glavnice isplaćene potrošaču stvarno u kunama, u protuvrijednosti EUR-a značajno raste nakon gotovo 8 do 9 godina redovite otplate i značajno je veća u odnosu na početni iznos. Navedeno je u skladu s odredbom članka 90. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske, prema kojem, iz posebno opravdanih razloga, samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno (retroaktivno) djelovanje.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 81/2013) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku s ciljem trajnog otklanjanja poremećaja u gospodarstvu koji su posljedica neočekivane odluke o ukidanju izvanredne i privremene mjere ograničavanja tečaja CHF prema euru od strane Švicarske narodne banke koji je doveo do značajnog porasta CHF tečaja, čak do 30% u jednom danu, što je potaklo zakonodavca na donošenje privremenog zakonskog rješenja koje se odnosilo na fiksiranje CHF tečaja na razdoblje od godinu dana s ciljem da se u navedenom periodu iznađe trajno rješenje za kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF. S toga se predlaže trajno rješenje s ciljem otklanjanja posljedica velikih tečajnih neravnoteža u odnosu nacionalne hrvatske valute i CHF.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA

Članak 1.

U Zakonu o kreditnim institucijama (Narodne novine, broj 159/2013 i 19/2015) iza glave XXVIII. dodaje se glava XXVIII.a sa člancima 357.a do 357.i i naslovima iznad njih:

„XXVIII.a KONVERZIJA KREDITA DENOMINIRANIH U CHF I DENOMINIRANIH U KUNAMA S VALUTNOM KLAUZULOM U CHF

Predmet konverzije

Članak 357.a

(1) Ovom glavom uređuju se obveze kreditne institucije i korisnika kredita:

- u postupku konverzije kredita denominiranih u CHF u kredite denominirane u EUR,
- u postupku konverzije kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredite denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

- u postupku konverzije tražbine nastale zbog prestanka ugovora o kreditu iz podstavaka 1. i 2. ovoga stavka iz tražbine denominirane u CHF u denominiranu u EUR odnosno iz tražbine denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF u denominiranu u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

(2) U smislu ove glave XXVIII.a korisnik kredita je fizička osoba koja obavlja djelatnost slobodnih zanimanja, obrtnik, trgovac pojedinac i nositelj obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva.

(3) Odredbe ove glave primjenjuju se na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF, bez obzira na vrstu i namjenu u kojima dužnikova obveza iz kredita ili obveza vraćanja primljenog nastala zbog prestanka ugovora o kreditu nije ispunjena ili prisilno ostvarena.

(4) Odredbe ove glave ne primjenjuju se na kredite iz stavka 3. ovoga članka za koje je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona provedena konverzija kredita iz CHF u drugu valutu ili kune ili valutne klauzule u CHF u drugu valutnu klauzulu ili kune i na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF kod kojih je dužnikova obveza ispunjena ili prisilno ostvarena.

(5) Odredbe ove glave primjenjuju se i na pravnu osobu na koju je prenijeta tražbina iz obveznih odnosa navedenih u stavku 1. ovoga članka.

Načelo konverzije kredita

Članak 357.b

Konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj korisnika kredita s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj korisnika kredita s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Način izračuna konverzije kredita

Članak 357.c

(1) Konverzija kredita podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i izračunava se na način da se:

1. na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita denominiranog u EUR i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je kreditna institucija na taj datum primjenjivala na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama kreditne institucije, a koji iznos može biti veći od isplaćenog iznosa zbog tečajne razlike uslijed kupoprodaje deviza prilikom isplate kredita,
2. umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primjeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je kreditna institucija primjenjivala na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu,
3. početno utvrđen otplatni plan kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF uključujući sve njegove izmjene, na temelju kojeg su izračunati obroci odnosno anuiteti u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, zamijeni novim otplatnim planom izračunatim u skladu s točkama 1. i 2. ovoga stavka na temelju kojeg se izračunavaju novi obroci odnosno anuiteti u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospjeća glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i obroka odnosno anuiteta,
4. iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (izuzev uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je kreditna institucija na taj datum

primjenjivala na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Takvi iznosi pretvoreni u EUR i valutnu klauzulu u EUR predstavljaju osnovu za namirenje obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR iz točke 3. ovoga stavka, pri čemu se poštuje redoslijed namirenja dospjelih obveza sukladno općim uvjetima kreditne institucije, ali ne obračunavaju zatezne kamate,

5. ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka veći od ukupnog iznosa obroka ili anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka smatra preplatom koja se:

- ako iznos preplate ne prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, koristi za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR koji će dospjeti na način da se kod plaćanja budućeg obroka odnosno anuiteta koji će dospjeti iznos do najviše 50% dospjelog obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR može zatvoriti preplatom, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi, pri čemu ukoliko iznos preplate prelazi više od 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, kreditna institucija i korisnik kredita sporazumom definiraju način iskorištavanja iznosa preplate iznad 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR,

- ako je iznos preplate prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vraća korisniku kredita od strane kreditne institucije u roku od 60 dana od datuma prihvata konverzije od strane korisnika kredita.

Iznos preplate iz ove točke preračunava se u kune po tečaju na dan 30. rujna 2015. i na njega kreditna institucija nije dužna obračunati kamatu niti tečajnu razliku, već iste snosi korisnik kredita.

6. ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka manji od ukupnog iznosa obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka, namiri kreditnoj instituciji od strane korisnika kredita sukladno sporazumu kreditne institucije i korisnika kredita, a obveze po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR nastave ispunjavati od strane korisnika kredita,
7. iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđuje na dan 30. rujna 2015., kao razlika novog otplatnog plana utvrđenog sukladno točki 3. ovoga stavka i uplaćenih iznosa utvrđenih sukladno točki 4. ovoga stavka, pri čemu pri čemu iznos preplate utvrđen u točki 5. ovoga stavka ne umanjuje iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR, a

manje uplaćeni iznos utvrđen u točki 6. ovoga stavka se namiruje sukladno sporazumu kreditne institucije i korisnika kredita.

8. učinak konverzije utvrdi kao razlika:

- stanja neotplaćene glavnice u CHF i valutnoj klauzuli u CHF evidentirane u poslovnim knjigama kreditne institucije na dan 30. rujna 2015. izračuna u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na dan 30. rujna 2015., a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je kreditna institucija na taj datum primjenjivala na kredite iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se ograničenje tečaja iz članka 11.d ovoga Zakona odnosi na obroke odnosno anuitete u CHF i valutnoj klauzuli u CHF koji dospijevaju do isteka roka ograničenja iz članka 11.d ovoga Zakona, i

- iznosa neotplaćene glavnice iz točke 7. ovoga stavka.

(2) Stavak 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na izračun obveze vraćanja primljenog nastale zbog prestanka ugovora o kreditu.

Informiranje

Članak 357.d

(1) Za potrebe provjere izračuna konverzije, kreditna institucija dužna je izraditi kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija, a koji uključuje detaljan pregled izračuna svih elemenata izračuna konverzije utvrđene u članku 357.c ovoga Zakona te ga učiniti dostupnim svakom pojedinom korisniku kredita putem svojih mrežnih stranica, a kojem će korisnik kredita pristupiti putem svog osobnog identifikacijskog broja.

(2) Za potrebe provjere izračuna konverzije, kreditna institucija je dužna korisniku kredita omogućiti pristup povijesnom pregledu općih uvjeta kreditiranja, povijesnom pregledu odluka o kamatnim stopama, povijesnom pregledu dnevnih tečajeva primjenjivih na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF, te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR koje je kreditna institucija primjenjivala na kredite iste vrste i trajanja denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF, te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

(3) Prije objave kalkulatora iz stavka 1. ovoga članka na mrežnoj stranici, kreditna institucija dužna je pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izrađen u skladu s načinom izračuna propisanim člankom 357.c ovoga Zakona te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim stranicama u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Konverzija kredita

Članak 357.e

(1) Kreditna institucija je dužna u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, preporučenom pošiljkom uz povratnicu dostaviti korisniku kredita izračun konverzije kredita, sa stanjem na dan 30. rujna 2015. izračunatim u skladu s člankom 357.c ovoga Zakona, zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu.

(2) Također, zajedno s izračunom konverzije kreditna institucija dužna je dostaviti i pregled stanja svih pojedinačnih vrsta tražbina, odnosno izvod otvorenih stavaka od korisnika kredita na temelju ugovora o kreditu denominiranom u CHF i denominiranom u kunama s valutnom klauzulom u CHF koji je predmet konverzije na dan 30. rujna 2015., preračunato u kune po tečaju one vrste koji je kreditna institucija primjenjivala za izračun konverzije.

(3) Kreditna institucija dužna je izračun konverzije iz stavka 1. ovoga članka zajedno s pregledom stanja svih pojedinačnih tražbina od korisnika kredita, odnosno izvodom otvorenih stavaka od korisnika kredita u skladu sa stavkom 2. ovoga članka dostaviti preporučenom pošiljkom s povratnicom i osobama od kojih je zahtijevao ispunjenje obveze iz kredita u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF.

(4) Izračun konverzije iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati jasan pregled svih promjena i iz kojega mora biti razumljivo na koji je način utvrđen iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR iz članka 357.c stavka 1. točke 7. ovoga Zakona, te iznos preplate iz članka 357.c stavka 1. točke 5. ovoga Zakona ako je ista utvrđena, odnosno manje plaćeni iznos iz članka 357.c stavka 1. točke 6. ovoga Zakona ako je isti utvrđen.

(5) U slučaju prihvata konverzije kredita korisnik kredita je o prihvatu izračuna konverzije dužan, preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobno, obavijestiti kreditnu instituciju u roku od 30 dana od dana primitka izračuna konverzije iz stavka 1. ovoga članka i pregleda stanja svih tražbina kreditne institucije, odnosno izvoda otvorenih stavaka iz stavka 2. ovoga članka.

(6) Ako korisnik kredita ne prihvati izračun konverzije kredita, ili ne sklopi s kreditnom institucijom sporazum iz članka 357.c stavka 1. točke 6. ovoga Zakona otplata kredita nastavlja se prema važećim ugovorenim uvjetima.

(7) Ako korisnik kredita prihvati izračun konverzije kredita:

- učinak konverzije iz članka 357.c. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona snosi kreditna institucija, a ista se u poslovnim knjigama kreditne institucije iskazuje kao usklađenje tražbine uslijed promjene tečajeva, odnosno rashod temeljem povrata preplate iz članka 357.c stavka 1. točke 5. alineje 3. ovoga Zakona,

- razliku u početnoj glavnici uslijed kupoprodaje deviza iz članka 357.c stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova iz članka 357.c stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, iznos kamate i tečajnih razlika na ime preplate iz članka 357.c stavka 1. točke 5. ovoga Zakona snosi korisnik kredita.

(8) Ako su ugovorom o kreditu denominiranom u CHF i denominiranom u kunama u valutnoj klauzuli u CHF korisniku kredita bile odobrene pogodnosti u vidu smanjene kamatne stope, posebnog tečaja ili druge specifične pogodnosti po odluci kreditne institucije, kreditna institucija ih nije dužna primijeniti na izračun konverzije iz članka 357.c, već iste padaju na teret korisnika kredita. Pri tome se pogodnostima ne smatraju posebna smanjenja kamatnih stopa, posebni tečaj ili povoljniji uvjeti odobreni određenim istovrsnim skupinama korisnika kredita temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF.

(9) Ako korisnik kredita prihvati izračun konverzije kredita, kreditna institucija neće tražiti dodatne instrumente osiguranja plaćanja, u odnosu na ugovorene, niti postavljati dodatne uvjete korisniku kredita kojima bi se derogirala njegova druga prava.

(10) Svi popratni troškovi konverzije kredita ne smiju se zaračunati korisniku kredita.

Prijelazno razdoblje

Članak 357.f

(1) Korisnik kredita je dužan nastaviti plaćati obroke odnosno anuitete utvrđene otplatnim planom važećim prije konverzije kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF do dana sklapanja novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu.

(2) Razlika između uplaćenog iznosa u prijelaznom razdoblju i iznosa za uplatu po obroku odnosno anuitetu u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđenom novim otplatnim planom iz članka 357.c stavka 1. točke 3. ovoga Zakona utvrdit će se kod dospjeća prvog sljedećeg anuiteta odnosno obroka u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR novog otplatnog plana iz članka 357.c stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, te će se tako utvrđena razlika smatrati preplatom iz članka 357.c stavka 1. točke 5. ovoga Zakona ili manje uplaćenim iznosom iz članka 357.c stavka 1. točke 6. ovoga Zakona.

Prava osobe koja je ispunila obvezu iz kredita

Članak 357.g

(1) Jamac ili druga osoba iz članka 357.e stavka 3. ovoga Zakona od koje je kreditna institucija zahtijevala ili ima pravo zahtijevati ispunjenje obveze iz kredita u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF može s kreditnom institucijom u svoje ime ugovoriti tražbinu u korist korisnika kredita ako je utvrđen iznos preplate iz članka 357.c stavka 1. točke 5. ovoga Zakona i ako korisnik kredita ne prihvati izračun konverzije kredita.

(2) Ugovorom iz članka 1. korisnik kredita stječe vlastito i neposredno pravo prema kreditnoj instituciji kao da je prihvatio izračun konverzije, a ugovaratelj ima pravo zahtijevati da

kreditna institucija ispunji prema korisniku kredita što je ugovoreno u korist tog korisnika kredita.

(3) Ako korisnik kredita izjavi da ne prihvća ili odbije korist koja je ugovorena za njega, korist pripada ugovaratelju.

(4) Kreditna institucija može isticati korisniku kredita sve prigovore koje ima prema ugovaratelju po osnovi ugovora kojim je ugovorena korist za korisnika kredita.

(5) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka kreditna institucija pristaje umanjiti tražbinu prema korisniku kredita odgovarajućom primjenom načela i pravila iz članka 357.b do 357.f ovoga Zakona.

Porezni tretman učinka konverzije

Članak 357.h

(1) Učinak konverzije iz članka 357.e stavka 7. ovoga Zakona koji rezultira rashodom u poslovnim knjigama kreditne institucije, porezno je priznati rashod kreditne institucije u smislu posebnog propisa o porezu na dobit, vodeći se načelom izbjegavanja dvostrukog oporezivanja i načelom izbjegavanja dvostrukog umanjenja porezne osnovice.

(2) Kreditna institucija je dužna uz prijavu poreza na dobit koja se podnosi za razdoblje u kojem je u poslovnim knjigama evidentiran rashod iz stavka 1. ovoga članka, dostaviti kumulativni sažetak izračuna konverzija iz članka 357.e ovoga Zakona temeljem kojeg je evidentirala rashod u poslovnim knjigama, kao i dokaz iz kojeg nedvojbeno proizlazi da je rashod porezno tretiran u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(3) Učinak konverzije iz članka 357.e stavka 7. ovoga Zakona ne smatra se dohotkom korisnika kredita u smislu posebnog propisa o porezu na dohodak.

(4) Ako je korisnik kredita obveznik poreza na dobit i ako je učinak konverzije iz članka 357.e stavka 7. ovoga Zakona, evidentiran u poslovnim knjigama te osobe kao prihod, isti se iskazuje u oporezivim prihodima do visine iznosa koji je u prethodnim prijavama poreza na dobit i tom razdoblju bio iskazan kao porezno priznati rashod usklađenja, vodeći se načelom izbjegavanja dvostrukog oporezivanja i načelom izbjegavanja dvostrukog umanjenja porezne osnovice.

(5) Korisnik kredita iz stavka 4. ovoga članka dužan je uz prijavu poreza na dobit za razdoblje u kojem je u poslovnim knjigama evidentiran učinak konverzije iz članka 357.e stavka 7. ovoga Zakona, dostaviti izračun konverzije iz članka 357. e stavka 1. ovoga Zakona temeljem kojeg je evidentirao razliku u poslovnim knjigama, kao i dokaz iz kojeg nedvojbeno proizlazi da je razlika porezno tretirana u skladu sa stavkom 4. ovoga članka.

(6) Odredbe stavaka 1. do 4. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na rashod temeljem povrata preplate iz članka 357.c stavka 1. točke 5. podtočke 2. ovoga Zakona i povrata iz članka 357.c stavka 2. ovoga Zakona.

Izvješće o provedbi konverzije kredita

Članak 357.i

Kreditna institucija je dužna dostaviti Ministarstvu financija u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona izvješće o rezultatima provedbe konverzije kredita, koje sadrži najmanje sljedeće podatke:

- broj korisnika kredita koji su prihvatili, odnosno nisu prihvatili konverziju kredita denominiranih u CHF u kredite denominirane u EUR,
- broj korisnika kredita koji su prihvatili, odnosno nisu prihvatili konverziju kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredite denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR,
- broj korisnika kredita koji su prihvatili, odnosno nisu prihvatili konverziju tražbine nastale zbog prestanka ugovora o kreditu denominiranih u CHF i kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF,
- stanje kredita denominiranih u CHF i kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF po vrstama kredita, odnosno tražbina nastalih zbog prestanka ugovora o kreditu denominiranih u CHF odnosno kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF, na dan prije konverzije i nakon konverzije, zajedno s iznosima učinka konverzije.“.

Članak 2.

U članku 361. stavku 1. točki 36) iza broja: „575/2013“ briše se točka i dodaju se točke 37), 38), 39) i 40) koje glase:

„37) ako korisniku kredita ne dostavi izračun konverzije kredita sukladno odredbama glave XXVIII.a. s člancima 357.a do 357.h ovoga Zakona,

38) ako korisniku kredita u propisanom roku ne dostavi novi ili izmijenjeni ugovor o kreditu sukladno odredbama glave XXVIII.a. s člancima 357.a do 357.h ovoga Zakona,

39) ako u propisanom roku ne izradi kalkulator i ne učini ga dostupnim svakom pojedinom potrošaču svoje mrežne stranice sukladno članku 357.d ovoga Zakona,

40) ako Ministarstvu financija u roku ne dostavi izvješće o rezultatima provedbe konverzije kredita.“.

Članak 3.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 30. rujna 2015.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama iza članka 357. dodaje se naslov glave i glava XXVIII.a te naslovi iznad članaka i članci 357.a do 357.i.

Dodanim člankom 357.a propisuje se predmet konverzije, odnosno propisuje se vrsta kredita koji su podložni konverziji, obuhvat razdoblja u kojem su takvi krediti podložni konverziji sklopljeni, propisuje se tko se smatra korisnikom kredita te koja vrsta kredita ne podliježe mogućnosti konverzije. Ovim člankom određeno je kako se ovaj Zakon primjenjuje na ugovore u kreditu u CHF i s valutnom klauzulom u CHF u kojima u kojima dužnikova obveza iz kredita ili obveza vraćanja primljenog nastala zbog prestanka ugovora o kreditu nije ispunjena ili prisilno ostvarena. Iz navedenoga proizlazi kako su ovim Zakonom obuhvaćeni krediti koji su otplati, prodani ili na bilo koji način ustupljeni trećoj strani i dr., no nisu obuhvaćeni krediti za koje je provedena konverzija ili koji su otplaćeni (redovno ili prijevremeno) na način da je obveza iz kredita prestala i dr. S obzirom kako je privremenom mjerom fiksiranja tečaja na 6,39 bio obuhvaćen samo određen krug korisnika kredita (fizička osoba koja obavlja djelatnost slobodnih zanimanja, obrtnik, trgovac pojedinac i nositelj obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva) ovaj Zakon omogućava provedbu konverzije istom krugu korisnika kredita. Odredba članka 1. ovoga Zakona kojom se dodaje članak 357.a Zakona odnosi se na kredite u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, koji su sklopljeni u razdoblju od 1. siječnja 2000. do stupanja na snagu ovoga Zakona. Za primjenu povratnog djelovanja ove odredbe postoje posebno opravdani razlozi, odnosno procijenjeno je kako je cilj zaštite korisnika kredita u CHF i s valutnom klauzulom u CHF veći od značaja pravne nesigurnosti vjerovnika u tom ugovornom odnosu. Naime, položaj jedne ugovorne strane postao je izuzetno otežan, odnosno došlo bi do ozbiljnog oštećenja interesa jedne strane, a moguće i pogodovanju interesa druge strane zbog okolnosti za čije nastupanje pogođena strana (korisnik kredita) nije kriva. Stoga je ovim Zakonom omogućena konverzija kredita korisnicima kredita u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF uz primjenu načela konverzije kredita čiji cilj je da se položaj korisnika kredita u CHF izjednači s položajem u kojem bi se taj korisnik našao da je bio korisnik kredita u EUR. Navedeno je u skladu s odredbom članka 90. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske, prema kojem, iz posebno opravdanih razloga, samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno (retroaktivno) djelovanje.

Dodanim člankom 357.b propisuje se načelo konverzije kredita, odnosno propisuje se načelo konverzije kredita u CHF u kredit u EUR i kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u

kredit u kunama s valutnom klauzulom u EUR na način da se položaj korisnika kredita u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit u EUR, a položaj korisnika kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Navedeno načelo važno je kako ne bi došlo do diskriminacije između korisnika kredita u CHF i EUR, odnosno da korisnik kredita ne dođe u nepovoljniji položaj zbog izbora valute CHF kao valute kreditnog zaduženja.

Dodanim člankom 357.c propisuju se koraci odnosno način u izračunu postupka konverzije, pri čemu se ista provodi na način da se početno odobrena glavnica kredita denominirana u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF pretvori u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate kredita, na koji način se osigurava izjednačavanje iznosa glavnice zaprimljenog u kunama. Pri tome se koristi tečaj koji je vjerovnik primjenjivao na istovrsne kredite, a koji je mogao biti prodajni ili srednji tečaj bilo koje kreditne institucije ili Hrvatske narodne banke. S obzirom da kod isplate po kreditu kreditna institucija također istu tretira kao kupoprodaju deviza, uobičajeno je iznos isplaćen u novcu umanjen za iznos razlike između kupovnog i prodajnog tečaja. Vodeći se načelom raspodjele tereta konverzije, a kako se radi po razlici koja proizlazi iz druge osnove, istu snosi korisnik kredita.

Kako bi se zadovoljilo načelo konverzije, a i osigurao ravnopravan položaj korisnika kredita s kreditom u EUR i valutnom klauzulom u EUR, početno ugovorena kamatna stopa u CHF i valutnoj klauzuli u CHF zamjenjuje se kamatnom stopom u EUR i valutnoj klauzuli u EUR. Ista je u pojedinom razdoblju mogla bila veća ili manja od CHF kamatne stope.

Dalje, također radi zadovoljavanja načela konverzije te ravnopravnog položaja korisnika kredita s kreditom u EUR i valutnom klauzulom u EUR utvrđuje se novi otplatni plan, koji bi bio utvrđen da je kredit i početno bio odobren u EUR i valutnom klauzulom u EUR, a uvažavajući sve izmjene uvjeta tijekom vijeka trajanja kredita.

Ključni korak u postupku konverzije predstavlja pretvaranje uplaćenih iznosa u iznose kojima se namiruju iznosi obroka odnosno anuiteta po novom otplatnom planu. Kako su iznosi obroka odnosno anuiteta po novom otplatnom planu drugačiji od obroka odnosno anuiteta po početno utvrđenom otplatnom planu u CHF i valutnoj klauzuli u CHF, a uvažavajući činjenicu da bi korisnik kredita plaćao po istom i uvažavajući činjenicu raspodjele tereta konverzije, uplaćeni iznosi koji su veći od iznosa EUR obroka ili anuiteta raspoređuju se kao preplata.

S obzirom da po navedenim preplatama dolazi do značajnog iznosa, a kako ih je vjerovnik od korisnika kredita prikupio uslijed vrijednosti zaštitnog mehanizma u CHF, te ponovo uvažavajući činjenicu raspodjele tereta konverzije, isti se priznaju korisniku kredita na ime plaćanja budućih obroka koji će dospijevati, a ne tretiraju se kao umanjenje glavnice. Nadalje, ograničenje za korištenje iznosa preplate u svrhu namirenja pojedinih obroka odnosno anuiteta do iznosa od 50% uvodi se kako ne bi došlo do značajnog utjecaja na novčani tok vjerovnika.

Nadalje, budući da se iznosom preplate ne zatvara glavnica već budući obroci odnosno anuiteti, na teret korisnika kredita pada i ukupan iznos kamata izračunan po novom otplatnom planu, a koje bi kreditna institucija zaradila da je otplatni plan od početka bio utvrđen u EUR-ima.

U slučaju manje uplaćenog od ukupnog iznosa obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR kreditna institucija i korisnik kredita sklapaju poseban sporazum kojim reguliraju način na koji će potrošač podmiriti nastalu razliku. Isti može biti u vidu jednokratne ili obročne otplate, ili namirom iz drugog izvora. Ovom odredbom se također teret konverzije raspoređuje između vjerovnika i korisnika kredita.

Izračun preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđuje na dan 30. rujna 2015. Neotplaćena glavnica utvrđena na predloženi način se izjednačava s neotplaćenom glavnicom koju bi potrošač imao, da je inicijalno uzeo kredit u EUR ili u kunama uz valutnu klauzulu u EUR te redovito otplaćivao obroke odnosno anuitete po otplatnom planu, uvažavajući sve njegove izmjene. Izračunom se također zadržavaju uvjeti koje bi korisnik kredita ostvario da je imao kredit u EUR i u valutnoj klauzuli u EUR.

Učinak konverzije se po izračunu utvrđuje na dan konverzije, a to je 30. rujna 2015., što je izvještajni datum kvartala, te je taj datum odabran radi jednostavnosti. Učinak konverzije predstavlja razliku između iznosa u poslovnim knjigama vjerovnika i iznosa neotplaćene glavnice utvrđene na prethodan način.

Isti način se na odgovarajući način primjenjuje i na izračun obveze vraćanja primljenog nastale zbog prestanka ugovora o kreditu, a isto obuhvaća sve kredite kod kojih je došlo do jednostranog raskida ugovora, pokrenut je postupak naplate, ali obveza nije u potpunosti zatvorena.

Dodanim člankom 357.d propisana je obveza kreditne institucije da izradi i objavi na svojoj internetskoj stranici, zajedno s mišljenjem ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka, kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija kredita, a koji uključuje detaljan pregled izračuna svih elemenata izračuna konverzije utvrđene u stavku 357.c ovoga Zakona te da ga učini dostupnim svakom pojedinom korisniku kredita putem svojih mrežnih stranica, a kojem će korisnik kredita pristupiti putem svog osobnog identifikacijskog broja. Također, kreditna institucija je za potrebe provjere konverzije dužna objaviti povijesni pregled općih uvjeta kreditiranja, odluka o kamatnim stopama te dnevnih tečajeva primjenjivih na kredite u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Dodanim člankom 357.e uređuju se postupak prije stvarne konverzije kredita u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredite u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Kreditna institucija dužna je u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona preporučenom pošiljkom uz povratnicu dostaviti korisniku kredita (i osobi od kojih je zahtijevano ispunjenje obveze iz kredita, npr. jamac) izračune konverzije postojećih kredita u kredite u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR sa stanjem na dan 30. rujna 2015., zajedno sa pregledom iznosa svih pojedinačnih vrsta tražbina od korisnika kredita na temelju ugovora o kreditu u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF koji je predmet konverzije na dan 30. rujna 2015., preračunato u kune po tečaju one vrste koji je kreditna institucija primjenjivala za izračun konverzije. Korisnik kredita ima pravo u roku od 30 dana od dana zaprimanja izračuna i pregleda stanja potraživanja donijeti odluku o prihvatanju prijedloga konverzije ugovora o kreditu. Ako korisnik kredita ne pristane na konverziju, otplata kredita nastaviti će se prema početno ugovorenim uvjetima. U slučaju da korisnik kredita prihvati konverziju ugovora o kreditu, razliku između stanja potraživanja po ugovoru o kreditu i stanja

potraživanja nakon konverzije snosi kreditna institucija. Utvrđena razlika iskazuje se kao usklađenje tražbine uslijed promjene tečaja u poslovnim knjigama kreditne institucije.

Dodanim člankom 357.f propisane su obveze korisnika kredita i kreditne institucije u prijelaznom razdoblju, od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do dana sklapanja novog ili izmijenjenog ugovora, u slučaju da korisnik kredita prihvati izračun konverzije kredita iz članka 357.e.

Člankom 357.g definiraju se prava osobe koja je ispunila obvezu iz kredita primjerice jamci, sudužnici i dr. na način da mogu s kreditnom institucijom u svoje ime dogovoriti tražbinu u korist korisnika kredita ukoliko je utvrđen iznos preplate, u slučaju ako korisnik kredita ne prihvati izračun konverzije kredita.

Dodanim člankom 357.h. definira se porezni tretman učinaka konverzije. Kao što je navedeno, u prethodnim razdobljima vjerovnik je uslijed usklade tražbina uslijed promjene tečaja u CHF i u valutnoj klauzuli u CHF u poslovnim knjigama, a posljedično i u poreznoj osnovici iskazao nerealizirane dobitke koji su bili oporezivi porezom na dobit. Vodeći računa o načelu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, u mjeri u kojoj su navedeni prihodi bili oporezovani, te mjeri u kojoj rashodi na ime umanjenja vrijednosti i ispravka vrijednosti zbog nenaplativih ili djelomično nenaplativih tražbina nisu bili porezno priznati, rashod evidentiran temeljem učinka konverzije porezno je priznati rashod. Također, u mjeri u kojoj je određen rashod bio evidentiran u poreznoj osnovici kao umanjenje iste, pri evidentiranju usklađenja uslijed konverzije isti je potrebno povećati u poreznoj osnovici.

Dodanim člankom 357.i propisana je obveza kreditnoj instituciji da Ministarstvu financija Republike Hrvatske, u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dostavi izvješće o rezultatima provedbe konverzije kredita, a sve u cilju praćenja primjene ovoga Zakona u praksi.

Uz članak 2.

Predloženom se dopunom u članku 361. propisuju kao prekršaji kredite institucije i slučajevi: ne dostave izračuna konverzije kredita sukladno članku 357.e stavcima 1. do 3. ovoga Zakona, odnosno ne dostave izvješća o rezultatima provedbe konverzije kredita Ministarstvu financija u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona. Određeno je kako će Zakon stupiti na snagu 30. rujna 2015., a sve u cilju kako bi kreditnim institucijama izračun konverzije bio lakši.

ODREDBE VAŽEĆEGA ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

XXVIII. REORGANIZACIJSKE MJERE, LIKVIDACIJSKI I STEČAJNI POSTUPCI S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM

XXVIII.1. OPĆE ODREDBE

Opća odredba

Članak 329.

Odredbe Stečajnog zakona kojim se uređuje međunarodni stečaj na odgovarajući način primjenjuju se i u slučaju stečajnog postupka otvorenog nad kreditnom institucijom ili njezinom podružnicom, ako odredbama ovoga Zakona nije drukčije određeno.

Doseg primjene

Članak 330.

Odredbe ove glave primjenjuju se na kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i na njihove podružnice u drugim državama članicama, kreditne institucije iz druge države članice i na njihove podružnice u Republici Hrvatskoj i na podružnice kreditne institucije iz treće zemlje u Republici Hrvatskoj pod uvjetom da kreditna institucija iz treće zemlje ima podružnicu na području barem još jedne države članice.

Značenje pojedinih izraza

Članak 331.

Pojedini izrazi upotrijebljeni za potrebe ove glave, a u skladu s pravom svake države članice, imaju sljedeće značenje:

- »upravitelj« označuje svaku osobu ili tijelo koje je postavila upravna vlast, tijelo s javnim ovlastima ili sud radi provođenja reorganizacijskih mjera
- »upravne vlasti, agencije i druga tijela s javnim ovlastima ili sudovi« označuju upravne vlasti, agencije, tijela s javnim ovlastima ili sudove država članica koji su nadležni za reorganizacijske mjere ili likvidacijske, odnosno stečajne postupke
- »likvidator« označuje svaku osobu ili tijelo koje je imenovala upravna vlast, tijelo s javnim ovlastima ili sud radi provođenja likvidacijskog postupka
- »likvidacijski postupak« označuje postupak koji je otvorila upravna vlast, tijelo s javnim ovlastima ili sud neke države članice i koji se vodi pod njezinim odnosno njegovim nadzorom s ciljem unovčenja imovinskih vrijednosti, uključujući i postupke koji se okončavaju nagodbom ili nekom drugom sličnom mjerom
- »stečajni upravitelj« označuje svaku osobu ili tijelo koje je imenovano od strane upravne vlasti, tijela s javnim ovlastima, suda ili vjerovnika, čija je zadaća da upravlja stečajnom masom i unovčava je, odnosno da nadzire poslovnu djelatnost stečajnog dužnika
- »stečajni postupak« označuje postupak koji je otvorio sud ili drugo tijelo neke države članice nakon utvrđenja postojanja stečajnog razloga, a čija je posljedica potpuna ili djelomična zapljena imovine dužnika i imenovanje stečajnog upravitelja, koji se vodi pod nadzorom dotičnog suda, odnosno tijela te čiji je cilj skupna namira vjerovnika stečajnog

dužnika, odnosno uređenje pravnog odnosa dužnika i njegovih vjerovnika, a osobito radi održavanja njegove djelatnosti

– »reorganizacijska mjera« označuje mjeru čija je svrha očuvati ili obnoviti financijsko stanje kreditne institucije, a koja bi mogla utjecati na ranije stečena prava trećih strana, uključujući mjere koje obuhvaćaju mogućnost suspenzije plaćanja, suspenzije mjera izvršenja ili smanjenje tražbina; te mjere uključuju primjenu instrumenata sanacije i izvršavanja ovlasti za sanaciju u skladu sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava i posebnim propisima kojima se uređuje sanacija institucija, a kojima se prenose odredbe Direktive 2014/59/EU

– »nadležno tijelo« znači nadležno tijelo kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 40. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili sanacijsko tijelo kako je uređeno Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava glede mjera reorganizacije koje se poduzimaju u skladu s tim zakonom.

XXVIII.2. REORGANIZACIJSKE MJERE

Pravni učinci odluke o reorganizacijskim mjerama

Članak 332.

Reorganizacijske mjere koje su upravna vlast, agencija i druga tijela s javnim ovlastima ili sudovi naložili kreditnoj instituciji iz druge države članice, a koja ima podružnicu u Republici Hrvatskoj, provode se prema pravu matične države članice i imaju bez ograničenja pravni učinak na području Republike Hrvatske prema trećim osobama koji nastupa istodobno s nastupanjem pravnih učinaka u matičnoj državi članici.

Obavješćavanje nadležnih tijela država članica domaćina

Članak 332.a

(1) Ako se u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi članici donosi odluka o uvođenju reorganizacijske mjere nad kreditnom institucijom koja ima podružnicu u drugoj državi članici, Hrvatska narodna banka dužna je o toj odluci, kao i o njezinim konkretnim pravnim učincima bez odgode obavijestiti nadležno tijelo države članice domaćina te podružnice, i to prije uvođenja te mjere, a ako to nije moguće, neposredno nakon njezina uvođenja.

(2) Stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se u slučaju primjene sanacijskih mjera u skladu s posebnim zakonom.

Obavješćavanje nadležnog tijela matične države članice

Članak 332.b

Ako se u Republici Hrvatskoj kao državi članici domaćinu donosi odluka o uvođenju reorganizacijskih mjera nad podružnicom kreditne institucije iz druge države članice, Hrvatska narodna banka dužna je o toj odluci obavijestiti nadležno tijelo matične države članice.

Javno obavješćavanje

Članak 332.c

(1) Ako bi provođenje reorganizacijskih mjera u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi članici nad kreditnom institucijom koja ima podružnicu u drugoj državi članici moglo utjecati na prava trećih u državi članici domaćinu i ako je protiv odluke o uvođenju reorganizacijskih mjera u Republici Hrvatskoj moguća žalba ili drugi pravni lijek, Hrvatska narodna banka odnosno Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, objavit će obavijest o odluci o uvođenju reorganizacijske mjere u Službenom listu Europske unije i u dva dnevna lista svake države članice domaćina kako bi se olakšalo korištenje prava na žalbu ili drugog pravnog lijeka.

(2) Obavijest o odluci o uvođenju reorganizacijske mjere iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka odnosno Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u najkraćem će roku dostaviti Uredu za publikacije Europske unije kao i u dva nacionalna dnevna lista svake države članice domaćina.

(3) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka objavit će se na službenom jeziku, odnosno službenim jezicima relevantne države članice, pri čemu se u toj obavijesti navodi koja je svrha i pravna osnova za donošenje reorganizacijske mjere, rokovi za podnošenje žalbe ili drugog pravnog lijeka, jasno naznačen datum kada ti rokovi istječu te potpuna adresa tijela ili suda nadležnog za odlučivanje o žalbi ili drugom pravnom lijeku.

(4) Reorganizacijska mjera iz stavka 1. ovoga članka izvršna je bez obzira na aktivnosti iz stavaka 1. do 3. ovoga članka i ima pravni učinak u odnosu na vjerovnike, osim ako je drukčije propisano.

XXVIII.3. LIKVIDACIJSKI I STEČAJNI POSTUPCI

XXVIII.3.1. Likvidacijski i stečajni postupak nad kreditnom institucijom sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i kreditnom institucijom iz druge države članice

Međunarodna nadležnost za otvaranje likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka

Članak 333.

Kada je Hrvatska narodna banka donijela odluku o pokretanju postupka prisilne likvidacije, odnosno kada je nadležni trgovački sud u Republici Hrvatskoj donio odluku o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom koja ima podružnicu u drugoj državi članici, ti će se postupci provoditi i u podružnici kreditne institucije koja posluje na području druge države članice i imat će pravni učinak prema trećim osobama.

Poseban stečajni postupak

Članak 334.

Nad podružnicom kreditne institucije iz druge države članice u Republici Hrvatskoj nije dopušteno otvoriti poseban stečajni postupak iz članka 302. Stečajnog zakona.

Priznanje odluke o otvaranju likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka

Članak 335.

Odluka o otvaranju likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom iz druge države članice koju je donijela upravna vlast, tijelo s javnim ovlastima ili sud matične države članice priznat će se u Republici Hrvatskoj bez daljnjih postupaka i pravni učinci te odluke nastupit će u Republici Hrvatskoj istodobno s nastupanjem pravnih učinaka u matičnoj državi članici.

Obavješćavanje drugih nadležnih vlasti

Članak 336.

(1) Ako se u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi članici donosi odluka o otvaranju postupka prisilne likvidacije nad kreditnom institucijom koja ima podružnicu u drugoj državi članici, Hrvatska narodna banka dužna je o toj odluci, kao i o njezinim konkretnim pravnim učincima bez odgode obavijestiti nadležno nadzorno tijelo države članice domaćina te podružnice, i to prije otvaranja tog postupka, a ako to nije moguće, neposredno nakon njegova otvaranja.

(2) Ako nadležni trgovački sud u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi članici donese odluku o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom koja ima podružnicu u drugoj državi članici, dužan je o toj odluci, kao i o njezinim konkretnim pravnim učincima bez odgode obavijestiti Hrvatsku narodnu banku, koja će tu obavijest bez odgode dostaviti nadležnom nadzornom tijelu države članice domaćina te podružnice, i to prije otvaranja tog postupka, a ako to nije moguće, neposredno nakon njegova otvaranja.

Javno obavješćavanje

Članak 337.

Ako se u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi članici donosi odluka o otvaranju likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom koja ima podružnicu u drugoj državi članici, likvidator, odnosno stečajni upravitelj objavit će izrijek odluke o otvaranju postupka likvidacije, odnosno stečajnog postupka u Službenom listu Europske unije i u dva dnevna lista svake države članice domaćina, i to na službenom jeziku, odnosno službenim jezicima države članice domaćina.

Obavješćavanje poznatih vjerovnika

Članak 338.

(1) Ako se u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi članici donosi odluka o otvaranju likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom koja ima podružnicu u drugoj državi članici, likvidator, odnosno nadležni trgovački sud bez odgode će o toj odluci obavijestiti i pojedinačno poznate vjerovnike koji svoje prebivalište, boravište ili sjedište imaju u drugim državama članicama.

(2) U obavijesti iz stavka 1. ovoga članka posebno će se naznačiti rokovi koji se moraju poštivati, koje su posljedice propuštanja rokova, kome se tražbine prijavljuju, što prijava mora

sadržavati, koje se isprave prilažu prijavi te koje su daljnje mjere propisane. Iz obavijest mora jasno proizlaziti jesu li privilegirani vjerovnici i stvarnopravnim sredstvima osiguranja osigurani vjerovnici (vjerovnici koji su pridržali pravo vlasništva i razlučni vjerovnici) dužni prijaviti svoje tražbine.

(3) Za obavijest iz stavka 2. ovoga članka, koja se šalje na službenom jeziku, odnosno službenim jezicima države članice u kojoj vjerovnik ima svoje prebivalište, boravište ili sjedište, upotrebljava se obrazac koji, osim podataka navedenih u stavku 2. ovoga članka, u zaglavlju na svim službenim jezicima Europskog gospodarskog prostora sadrži riječi: »Poziv za prijavu i obrazloženje tražbine. Poštivati rokove!«.

(4) Središnje tijelo državne uprave nadležno za pravosuđe dužno je propisati obrazac obavijesti iz stavka 3. ovoga članka u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Pravo na prijavu tražbina stranih vjerovnika

Članak 339.

(1) Vjerovnik kreditne institucije nad kojom je otvoren likvidacijski, odnosno stečajni postupak u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi članici, a koji svoje prebivalište, uobičajeno boravište ili sjedište ima u nekoj drugoj državi članici te vjerovnik s javnopravnim tražbinama ovlašteni su u dotičnom likvidacijskom, odnosno stečajnom postupku koji se vodi u Republici Hrvatskoj prijaviti svoju tražbinu.

(2) S tražbinama vjerovnika iz stavka 1. ovoga članka postupa se na isti način i one imaju isti ispladni red kao i ekvivalentne tražbine koje su prijavili vjerovnici koji svoje prebivalište, boravište ili sjedište imaju u Republici Hrvatskoj.

(3) Vjerovnici iz stavka 1. ovoga članka prijavljuju svoju tražbinu u skladu s uputama dobivenima u obavijesti iz članka 338. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Vjerovnik može svoju tražbinu prijaviti na službenom jeziku, odnosno jednom od službenih jezika države članice u kojoj ima prebivalište, boravište ili sjedište pod uvjetom da prijava njegove tražbine i njezino obrazloženje nosi naslov »Prijava i obrazloženje tražbine« na hrvatskom jeziku. Likvidator, odnosno stečajni upravitelj može zahtijevati od vjerovnika da priloži ovjеровljene prijevode na hrvatski jezik prijave i obrazloženja tražbine.

Redovito obavješćavanje vjerovnika

Članak 340.

Likvidator u likvidacijskom postupku, odnosno odbor vjerovnika u stečajnom postupku nad kreditnom institucijom dužan je redovito u pisanom obliku obavješćavati vjerovnike o tijeku likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka.

Mjerodavno pravo

Članak 341.

(1) Likvidacijski, odnosno stečajni postupak nad kreditnom institucijom iz druge države članice provodi se u skladu s propisima matične države članice u kojoj je takav postupak otvoren, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Pravo matične države članice osobito uređuje:

- 1) koje imovinske vrijednosti pripadaju masi i kako treba postupati s imovinskim vrijednostima koje je kreditna institucija stekla nakon otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka
- 2) ovlaštenja kreditne institucije i ovlaštenja likvidatora, odnosno stečajnog upravitelja
- 3) pretpostavke za valjanost prijeboja
- 4) kakav učinak ima otvaranje likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka na ugovore kreditne institucije koje nije u potpunosti ispunila nijedna od ugovornih strana (»tekući ugovori«)
- 5) pravne učinke pokretanja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka na pojedinačne postupke za ostvarivanje tražbina koje su pokrenuli vjerovnici, osim pravnih učinaka na parnice u tijeku prema članku 356. ovoga Zakona
- 6) koje se tražbine mogu prijaviti u likvidacijski, odnosno stečajni postupak i kako treba postupati s tražbinama koje su nastale nakon otvaranja dotičnog postupka
- 7) prijavu, ispitivanje i utvrđivanje tražbina
- 8) diobu utrška dobivenog unovčenjem imovine kreditne institucije, isplatni red tražbina i prava vjerovnika koji su nakon otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka na temelju stvarnog prava ili prijeboja djelomično namireni
- 9) pretpostavke i pravne učinke zaključenja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka, posebno nagodbom
- 10) prava vjerovnika nakon zaključenja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka
- 11) tko snosi troškove likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka, uključujući i troškove koji proizlaze iz njega i
- 12) koje su pravne radnje ništave, pobojne, odnosno relativno ništave jer oštećuju ukupnost vjerovnika.

Činidbe u korist kreditne institucije

Članak 342.

(1) Osoba koja kreditnoj instituciji koja ima podružnicu u drugoj državi članici, a nad kojom je otvoren likvidacijski, odnosno stečajni postupak, izravno podmiri svoju obvezu, takvim će ispunjenjem biti oslobođena svoje obveze ako joj otvaranje dotičnog postupka nije bilo poznato.

(2) Ako je obveza izravno podmirena prije javnog obavještanja prema članku 337. ovoga Zakona, smatrat će se da osobi iz stavka 1. ovoga članka nije bila poznata činjenica da je otvoren likvidacijski, odnosno stečajni postupak sve dok se ne dokaže drukčije.

(3) Ako je obveza izravno podmirena nakon javnog obavještanja prema članku 337. ovoga Zakona, smatrat će se da je osobi iz stavka 1. ovoga članka bila poznata činjenica da je otvoren likvidacijski, odnosno stečajni postupak sve dok se ne dokaže drukčije.

Aktivnosti u postupku likvidacije, odnosno stečaja

Članak 343.

Ako je pokrenut postupak likvidacije, odnosno otvoren stečajni postupak i donesena odluka o ukidanju odobrenja za rad kreditnoj instituciji iz druge države članice koja ima podružnicu na području Republike Hrvatske, takva odluka ne sprječava daljnje obavljanje određenih aktivnosti podružnice te kreditne institucije u Republici Hrvatskoj ako je to nužno ili primjereno za svrhu likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka.

Učinci postupka tijekom redovne likvidacije

Članak 344.

Ako propisi matične države članice ne sprječavaju da se u kreditnu instituciju iz druge države članice u kojoj je pokrenut postupak redovne likvidacije uvedu reorganizacijske mjere ili da se otvori stečajni postupak nad njom, uvođenje reorganizacijskih mjera, odnosno otvaranje stečajnog postupka imat će isti pravni učinak i na podružnicu te kreditne institucije na području Republike Hrvatske.

XXVIII.3.2. Likvidacija i stečaj nad podružnicom kreditne institucije iz treće zemlje

Podružnica kreditne institucije iz treće zemlje

Članak 345.

(1) Ako Hrvatska narodna banka namjerava donijeti odluku o pokretanju postupka prisilne likvidacije, odnosno ako trgovački sud u Republici Hrvatskoj namjerava donijeti odluku o otvaranju stečajnog postupka nad podružnicom kreditne institucije iz treće zemlje u Republici Hrvatskoj, o toj će odluci kao i o njezinim konkretnim pravnim učincima bez odgode obavijestiti nadležno nadzorno tijelo matične države kreditne institucije iz treće zemlje.

(2) Ako se u Republici Hrvatskoj donese odluka o otvaranju stečajnog postupka nad podružnicom kreditne institucije iz treće zemlje koja ima podružnicu i u nekoj drugoj državi članici, nadležni trgovački sud u Republici Hrvatskoj dužan je o toj odluci kao i njezinim konkretnim pravnim učincima bez odgode obavijestiti Hrvatsku narodnu banku, koja će tu obavijest bez odgode dostaviti nadležnom nadzornom tijelu matične države kreditne institucije iz treće zemlje i nadležnom nadzornom tijelu te druge države članice, i to prije otvaranja tog postupka, a ako to nije moguće, neposredno nakon njegova otvaranja.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Hrvatska narodna banka, odnosno nadležni trgovački sud, likvidatori, odnosno stečajni upravitelji nastojat će surađivati i uskladiti radnje s drugim nadležnim nadzornim tijelima.

XXVIII.4. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA REORGANIZACIJSKE MJERE I LIKVIDACIJSKE, ODNOSNO STEČAJNE POSTUPKE NAD KREDITNIM INSTITUCIJAMA IZ DRŽAVA ČLANICA

Pravni učinci na određene ugovore i prava

Članak 346.

Glede pravnih učinaka neke reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka na:

- 1) ugovore o radu i radne odnose isključivo je mjerodavno pravo države članice koje je mjerodavno za ugovor o radu
- 2) ugovore koji ovlašćuju na korištenje ili stjecanje neke nekretnine te za određivanje je li neka imovina nekretnina ili pokretnina isključivo je mjerodavno pravo države članice na čijem se području ta nekretnina nalazi
- 3) prava na nekoj nekretnini, brodu ili zrakoplovu, a koji se upisuju u javnu knjigu, isključivo je mjerodavno pravo države članice pod čijim se nadzorom ta javna knjiga vodi.

Stvarna prava trećih

Članak 347.

(1) Uvođenje reorganizacijske mjere ili otvaranje likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka ne utječe na stvarno pravo vjerovnika ili trećeg na materijalnoj ili nematerijalnoj, pokretnoj ili nepokretnoj imovini kreditne institucije iz Republike Hrvatske ili druge države članice i na točno određenim predmetima, i na određenoj skupini neodređenih predmeta čiji se sastav mijenja, koji se u trenutku uvođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nalaze na području neke druge države članice.

(2) Pravima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se osobito:

- 1) pravo da se unovči ili da unovčiti predmet te da se iz utrška ili uporabe predmeta namiri, posebno na temelju založnog prava ili hipoteke
- 2) isključivo pravo naplatiti tražbinu, posebno na temelju založnog prava na nekoj tražbini ili na temelju cesije te tražbine radi osiguranja
- 3) pravo zahtijevati predaju određenog predmeta od svakog koji taj predmet posjeduje ili se koristi njime protivno volji ovlaštenika te
- 4) stvarno pravo uživanja plodova iz određenog predmeta.

(3) Pravo koje je upisano u javnu knjigu i koje ima učinak prema trećima stjecanja prava u smislu stavka 1. ovoga članka izjednačeno je sa stvarnim pravom.

(4) Odredba stavka 1. ovoga članka ne priječi isticanje ništavosti, poboynosti ili relativne ništavosti neke pravne radnje ako je to zakonom matične države članice dopušteno.

Pridržaj prava vlasništva

Članak 348.

(1) Uvođenje reorganizacijske mjere ili otvaranje likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka u odnosu na kreditnu instituciju iz Republike Hrvatske ili druge države članice koja kupuje neku stvar ne utječe na prava prodavatelja iz pridržaja prava vlasništva, pod uvjetom da se stvar u trenutku uvođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nalazila na području neke druge države članice, a ne one u kojoj je uvedena reorganizacijska mjera ili otvoren likvidacijski, odnosno stečajni postupak.

(2) Uvođenje reorganizacijske mjere ili otvaranje likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka u odnosu na kreditnu instituciju iz Republike Hrvatske ili druge države članice koja prodaje neku stvar nije osnova za, pod uvjetom da je dostava već uslijedila, raskid ili prestanak

kupoprodajnog ugovora te ne sprječava stjecanje vlasništva kupca ako se ta stvar u trenutku uvođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nalazila na području neke druge države članice, a ne one u kojoj je uvedena reorganizacijska mjera ili otvoren likvidacijski, odnosno stečajni postupak.

(3) Odredba stavka 1. ovoga članka ne priječi isticanje ništavosti, poboynosti ili relativne ništavosti neke pravne radnje ako je to zakonom matične države članice dopušteno.

Prijeboj

Članak 349.

(1) Uvođenje reorganizacijske mjere ili otvaranje likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka ne utječe na ovlaštenje vjerovnika da prebije svoju tražbinu s tražbinom kreditne institucije iz Republike Hrvatske ili druge države članice ako je taj prijeboj dopušten prema pravu koje je mjerodavno za tražbinu kreditne institucije.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne priječi isticanje ništavosti, poboynosti ili relativne ništavosti neke pravne radnje ako je to zakonom matične države članice dopušteno.

Mjerodavno pravo za vlasničkopravne odnose ili druga prava na instrumentima

Članak 350.

(1) Tijekom provođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom iz Republike Hrvatske ili druge države članice za izvršavanje prava vlasništva ili drugih prava na instrumentima čije postojanje ili prijenos pretpostavlja upis u neku javnu knjigu, račun ili središnji depozitarni sustav koji vodi neka država članica ili koji se nalazi u nekoj državi članici mjerodavno je pravo u kojoj se ta javna knjiga, račun ili središnji depozitarni sustav u koji su dotična prava upisana nalazi.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, tijekom provođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom iz Republike Hrvatske ili druge države članice za ugovore o povratnoj kupnji vrijednosnih papira mjerodavno je pravo koje se primjenjuje na takve ugovore.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, tijekom provođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom iz Republike Hrvatske ili druge države članice na poslove koji se sklapaju na uređenom tržištu mjerodavno je pravo koje se primjenjuje na takve poslove.

Ugovor o prijeboju i ugovor o netiranju

Članak 351.

Tijekom provođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom iz Republike Hrvatske ili druge države članice za ugovore o prijeboju i ugovore o netiranju mjerodavno je pravo koje se primjenjuje na takve ugovore.

Upravitelj, likvidator, stečajni upravitelj

Članak 352.

(1) Ako je u drugoj državi članici imenovan upravitelj, likvidator, odnosno stečajni upravitelj nad kreditnom institucijom iz druge države članice, svoje imenovanje dokazuje u Republici Hrvatskoj ovjerenim prijepisom izvornika strane odluke kojom je imenovan ili potvrdom koju je izdala upravna vlast, tijelo s javnim ovlastima ili sud države članice. U Republici Hrvatskoj može se zahtijevati prijevod te odluke, odnosno potvrde na hrvatski jezik bez legalizacije ili neke druge formalnosti.

(2) Upravitelj, likvidator, odnosno stečajni upravitelj imenovan u drugoj državi članici, na području Republike Hrvatske ima sva ovlaštenja koja mu pripadaju prema pravu države članice te može imenovati osobe za provođenje postupka i zastupanje.

(3) Osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka pri izvršavanju svojih ovlaštenja dužne su poštivati zakone i propise Republike Hrvatske, a posebice glede načina unovčenja imovine i glede obavješćavanja radnika. Ta ovlaštenja ne uključuju ovlaštenje na primjenu prisilnih sredstava ni ovlaštenje da odlučuju u sudskim ili drugim sporovima.

Upis u javne knjige

Članak 353.

(1) Uvođenje reorganizacijske mjere ili otvaranje likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka u drugoj državi članici, upisat će se u Republici Hrvatskoj na prijedlog upravitelja, likvidatora, odnosno stečajnog upravitelja te upravne vlasti ili suda države članice u sudski, odnosno obrtni registar, u zemljišne knjige, upisnik brodova, upisnik brodova u izgradnji, upisnik zrakoplova te upisnik prava intelektualnog vlasništva.

(2) Ako je likvidacijski, odnosno stečajni postupak otvoren u Republici Hrvatskoj kao matičnoj državi, tada je likvidator, odnosno stečajni upravitelj dužan predložiti upis otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka u svim državama članicama domaćinima.

(3) Troškovi upisa smatraju se troškovima i izdacima postupka.

Radnje kojima se oštećuje ukupnost vjerovnika

Članak 354.

U slučaju otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka nad kreditnom institucijom sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ne primjenjuje se pravo Republike Hrvatske o ništavosti, pobojnosti ili relativnoj ništavosti pravnih radnji kojima se oštećuje ukupnost vjerovnika ako osoba u čiju je korist pravna radnja poduzeta dokaže da:

- 1) za pravnu radnju kojom se oštećuje ukupnost vjerovnika nije mjerodavno pravo Republike Hrvatske, već pravo druge države članice i
- 2) da se ta pravna radnja u konkretnom slučaju prema pravu te druge države članice ne može pobiti.

Zaštita trećih

Članak 355.

(1) Kada se kreditna institucija iz Republike Hrvatske ili druge države članice nakon uvođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka namiruje prodajom nekretnine, tada se pravni učinak te pravne radnje određuje prema pravu države članice na čijem se području nalazi nekretnina.

(2) Kada se kreditna institucija iz Republike Hrvatske ili druge države članice nakon uvođenja reorganizacijske mjere ili otvaranja likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka namiruje prodajom broda, zrakoplova te instrumenata ili prava na instrumentima čije postojanje i prijenos pretpostavlja upis u javnu knjigu ili na račun ili u središnji depozitarni sustav koji se vodi u dotičnoj državi članici, tada se pravni učinak te pravne radnje određuje prema pravu države članice u kojoj se vodi ta javna knjiga, račun ili središnji depozitarni sustav.

Parnice u tijeku

Članak 356.

Za pravne učinke reorganizacijskih mjera ili likvidacijskog, odnosno stečajnog postupka na parnice u tijeku o stvari koja ulazi ili o pravu koje ulazi u masu, mjerodavno je pravo države članice u kojoj se parnica vodi.

Obveza čuvanja povjerljivih informacija

Članak 357.

(1) Sve osobe, osim sudova, koje su u okviru obavješćavanja i konzultacija predviđenih člankom 345. ovoga Zakona ovlaštene za davanje i primanje informacija podliježu obvezi čuvanja povjerljivih informacija u skladu s odredbama ovoga Zakona o razmjeni i čuvanju povjerljivih informacija.

(2) Stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se u slučaju obveze čuvanja povjerljivih informacija iz Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava.

Ostali prekršaji kreditnih institucija

Članak 361.

(1) Za prekršaj kaznit će se kreditna institucija novčanom kaznom u iznosu od 37.500,00 kuna do najviše 3% povrijeđene zaštićene vrijednosti:

1) ako povlaštene dionice kreditne institucije prijeđu ograničenje iz članka 22. ovoga Zakona

2) ako ne obavijesti Hrvatsku narodnu banku o prestanku mandata člana uprave i nadzornog odbora te ne navede razloge prestanka mandata protivno članku 35. stavku 4. ovoga Zakona

- 3) ako prekrši odredbe o radnom odnosu članova uprave iz članka 37. ovoga Zakona
- 4) ako ne donese ili ne provodi primjerenu politiku za izbor i procjenu ispunjenja uvjeta za članove uprave kreditne institucije protivno članku 38. stavku 2. ovoga Zakona ili postupi protivno podzakonskom propisu koji je donijela Hrvatska narodna banka na temelju članka 38. stavka 3. ovoga Zakona
- 5) ako ne donese ili ne provodi primjerenu politiku za izbor i procjenu ispunjenja uvjeta za članove nadzornog odbora kreditne institucije protivno članku 45. stavku 4. ovoga Zakona ili postupi protivno podzakonskom propisu koji je donijela Hrvatska narodna banka na temelju članka 45. stavka 5. ovoga Zakona
- 6) ako ne osigura članovima odbora za rizike ili odbora za rizike i reviziju odgovarajući pristup informacijama u skladu s odredbama članka 52. stavka 5. ovoga Zakona
- 7) ako ne identificira ključne funkcije u skladu s člankom 54. stavkom 1. ovoga Zakona ili ne donese i ne provodi primjerene politike za izbor i procjenu primjerenosti nositelja ključnih funkcija u skladu s člankom 54. stavkom 2. ovoga Zakona ili ne poduzme odgovarajuće mjere kojima će osigurati da nositelj ključne funkcije bude primjeren u skladu s člankom 54. stavkom 3. ovoga Zakona ili postupi protivno podzakonskom propisu koji je donijela Hrvatska narodna banka na temelju članka 54. stavka 4. ovoga Zakona
- 8) ako u roku od najmanje mjesec dana prije provođenja promjene ne obavijesti Hrvatsku narodnu banku odnosno nadležno tijelo države članice domaćina o promjenama u vezi s poslovanjem podružnice u državi članici (članak 78.)
- 9) ako osnuje predstavništvo izvan Republike Hrvatske, a da o tome nije obavijestila Hrvatsku narodnu banku (članak 82.)
- 10) ako pri provođenju eksternalizacije postupi suprotno člancima 109. do 111. ovoga Zakona
- 11) ako ne poduzima odgovarajuće mjere vezane uz razvoj i upotrebu internih pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva u skladu s odredbom članka 115. stavka 1. ovoga Zakona
- 12) ako ne osigura odvojeno davanje pisane suglasnosti u skladu s odredbom članka 157. stavka 5. ovoga Zakona
- 13) ako vodi poslovne knjige, sastavlja, kontrolira i čuva knjigovodstvene isprave, vrednuje knjigovodstvene stavke, primjenjuje kontni plan ili sastavlja financijske izvještaje suprotno odredbama članaka 159. do 161. ovoga Zakona ili protivno podzakonskim propisima donesenima na temelju članka 162. ovoga Zakona
- 14) ako pri javnom objavljivanju ne postupi u skladu s učestalošću i rokovima javnog objavljivanja propisanim podzakonskim propisom donesenim na temelju članka 165. ovoga Zakona ili ne objavljuje informacije u skladu s člankom 166. ovoga Zakona
- 15) ako ne dostavi Hrvatskoj narodnoj banci odluku o imenovanju revizorskog društva u skladu s člankom 169. stavkom 2. ovoga Zakona

16) ako ne obavijesti i ne obrazloži Hrvatskoj narodnoj banci raskid ugovora s revizorskim društvom u skladu s člankom 171. stavkom 1. ovoga Zakona

17) ako postupi protivno podzakonskom propisu donesenom na temelju članka 175. ovoga Zakona

18) ako ne ispuni obveze vezane uz nadzor nad unutargrupnim transakcijama, čime postupuje suprotno članku 292. stavku 2. ovoga Zakona

19) ako ne pruža ključne informacije o uslugama na način iz članka 301. stavka 1. ovoga Zakona ili te informacije ne pruža u skladu s podzakonskim propisom donesenim na temelju članka 301. stavka 2. ovoga Zakona

20) ako postupi protivno odredbama o ugovaranju usluga iz članka 302. ovoga Zakona

21) ako postupuje protivno odredbama o objavljivanju općih uvjeta poslovanja propisanih člankom 303. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona

22) ako postupi protivno podzakonskom propisu donesenom na temelju članka 304. ovoga Zakona

23) ako ne obavijesti potrošača, sudužnika, založnog dužnika ili jamca u skladu s odredbama članka 305. stavcima 1. do 5. ovoga Zakona

24) ako na ugovor o kreditu neovisno o ukupnom iznosu i vrsti kredita koji kreditna institucija odobrava potrošaču ne primjenjuje propise u skladu s člankom 306. ovoga Zakona

25) ako nudi ugovaranje promjenjive kamatne stope bez prethodnog upozorenja na sve rizike promjenjivosti kamatne stope ili ne ugovori parametre koji utječu na promjenu te kamatne stope, čime postupuje protivno odredbi članka 307. stavka 1. ovoga Zakona, ili ako sklopi ugovor o kratkoročnom depozitu ili kratkoročnom kreditu s ugovorenim promjenjivom kamatnom stopom, čime postupuje protivno odredbi članka 307. stavka 2. ovoga Zakona, ili ugovara promotivne kamatne stope na ugovore koji nisu kratkoročni. čime postupuje protivno odredbi članka 307. stavka 3. ovoga Zakona, ili ako naplaćuje naknadu protivno članku 308. ovoga Zakona

26) ako u skladu s člankom 309. stavkom 2. ovoga Zakona u utvrđenom roku ne dostavi dodatne podatke, izvještaje i druge akte koje je zatražila Hrvatska narodna banka

27) ako ne imenuje odgovornu osobu za poslove rješavanja prigovora potrošača ili ako ne povjeri poslove rješavanja prigovora potrošača najmanje jednoj osobi u skladu s člankom 309. stavkom 4. ovoga Zakona

28) ako ne dostavi podatke o prigovorima potrošača na način i u rokovima koje odredi Hrvatska narodna banka (članak 309. stavak 7.)

29) ako ne primijeni metodu bonitetne konsolidacije propisanu člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili ne provede konsolidaciju u skladu s uvjetima prema kojima se treba provesti konsolidacija propisanim regulatornim tehničkim standardom koji je donijela Europska komisija na temelju članka 18. stavka 7. Uredbe (EU) br. 575/2013

30) ako ne uključi u konsolidaciju društva iz članka 18. stavka 8. Uredbe (EU) br. 575/2013

31) ako isključi iz obuhvata konsolidacije društvo na način protivan odredbi članka 19. stavaka 1. i 3. Uredbe (EU) br. 575/2013

32) ako Hrvatskoj narodnoj banci ne dostavi podatke o opsegu svojih repo ugovora i pozajmljivanja vrijednosnih papira i opterećenosti imovine u skladu s člankom 100. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili tehničkim standardom koji je donijela Europska komisija na temelju članka 99. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili su dostavljeni podaci netočni ili nepotpuni

33) ako ne donese politiku u vezi s objavom informacija u skladu s člankom 431. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 575/2013

34) ako u pisanom obliku ne obrazloži odluku o rejtingu u skladu s člankom 431. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013

35) ako ne objavljuje informacije u skladu sa zahtijevanom učestalošću iz članka 433. Uredbe (EU) br. 575/2013 i

36) ako ne poštuje odredbe o načinu objave iz članka 434. Uredbe (EU) br. 575/2013.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba iz uprave kreditne institucije novčanom kaznom u iznosu od 3.500,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke 3. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba iz nadzornog odbora kreditne institucije u iznosu od 3.500,00 do 20.000,00 kuna.